

ŞAP NEDİR ?

Şap hastalığı; sığır, manda, koyun, keçi, domuz ve çift tırnaklı vahşi hayvanlarda virüslerin neden olduğu, bulaşıcı ve çok hızlı yayılan bir hastalıktır.

Yüzde 100 bulaşıcı olması nedeniyle şap hastalığı geniş hayvan kitlelerini etkiler. Ağır vakalarda tırnak düşmesi, buzağılarda ve kuzularda ölüm görülür. Hastalık, süt, et ve iş verimini düşürerek büyük ekonomik kayıplara yol açar.

Şap aşısı ile engellenebilir bir hastalıktır. En etkili mücadele yöntemi, hastalık görülmeden önce tedbir almak, yani hayvanları aşılattır.

Şap virüsünün 7 farklı tipi (serotipi) vardır. Uygulanacak aşının, virüs tipine uygun olması gerekmektedir.

HASTALIĞIN BELİRTİLERİ NELERDİR ?

- Yüksek ateş
- Donuk ve cansız bakışlar
- Titreme
- Salyalı ve şapırtılı ağız
- Diş eti, dil ve dudaklarda yaralar

YANLIŞ

Aşı olursa süt verimi düşer.

Aşı olursa gebe hayvan yavru atar.

Büyükbaş senede 1 aşılamak yeterlidir. Küçükbaş aşılamak gerekmez.

DOĞRU

Aşı olursa süt verimi sadece birkaç gün düşer. Oysa hayvanlarımız şap aşısı olmazsa, süt verimi yaşamı boyunca düşer.

Aşı olursa gebe hayvan yavru atmaz, aksine yeni doğan yavru hastalığa karşı dayanıklılık kazanır.

Büyükbaş senede 2 defa, Küçükbaş 1 defa gerekirse 2 defa aşılanmalıdır.

ŞAP HASTALIĞI

HASTALIĞI ÖNLEMEK VE KONTROL ETMEK İÇİN NELER YAPILABİLİR ?

HASTALIK ÇIKMADAN ÖNCE...

- ◆ Şap aşısını düzenli olarak uygulayalım,
- ◆ Yeni alınacak hayvanlarda şap aşısının yapıp yapılmadığını kontrol edelim,
- ◆ Yeni alınan hayvanları sürümüze katmadan önce 20 gün ayrı bir yerde tutup hastalık belirtilerini gözleyelim,
- ◆ Pazarda satılacak veya başka bir yere nakledilecek hayvanlara en az 15 gün önceden şap aşısı yaptırılmalı ve veteriner sağlık raporu alalım,
- ◆ Ahır girişlerindeki paspasları veya giriş havuzlarını sürekli koruyucu madde (yüzde 4 çamaşır sodası, Sitrik asit veya Ticari dezenfektanlar) ile dezenfekte edelim,
- ◆ Ahırlarda yabancıların, özellikle hayvan tüccarlarının tedbir almadan girmelerine izin vermeyelim,
- ◆ Hayvan bakıcılarının ahıra, özel elbise ve çizme ile girmelerini sağlayalım, bu kıyafetleri ahır dışında giymeyelim,
- ◆ Sağımdan önce ellerin ve kullanılacak malzemelerin temizliğine dikkat edelim,
- ◆ Şüpheli vakalarda İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerine müracaat edelim.

HASTALIK ÇIKTIKTAN SONRA...

- ◆ Hasta veya hastalık şüphesi olan hayvanları derhal ayrı bir yere alalım,
- ◆ Ahıra veya çiftliğe izinsiz insan yada araç giriş-çıkışını yasaklayalım,
- ◆ İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerine haber verelim.
- ◆ Yem, saman, altlık gibi malzemelerin giriş çıkışına izin vermeyelim,
- ◆ Karantina süresince, hasta hayvanlara ait ürünlerin izinsiz nakliye ve satışını yapmayalım,
- ◆ Hasta hayvandan bulaşan yataklık ve otları yakalım,
- ◆ Hastalık sönüşüne kadar hayvan alım satımı yapmayalım,
- ◆ Hasta hayvanlara ait sütleri süt toplayıcılarına vermeyelim,
- ◆ Ahırlar birden fazla ise, her biri için ayrı bakıcılar bulduralım, şayet mümkün değil ise bakıcıların çizme ve elbiselerini her ahırda değiştirmesini sağlayalım,
- ◆ Çevre ahır ve çiftlikleri ziyaret etmeyelim, ahırlarımıza yabancı ziyaretçi kabul etmeyelim,
- ◆ Hasta veya hastalık şüphesi olan hayvanlarla temas edenleri, bu hayvanlara ait eşya, malzeme ve naklinde kullanılan vasıtaları dezenfekte edelim.

ŞAP VIRÜSÜ HANGİ ORTAMLARDA NE KADAR YAŞAR ?

Yapağıda.....	14 gün
Virüs bulaşmış ayakkabılarda	11-14 hafta
Araç lastiklerinde.....	11-14 hafta
Saman-ot vs	15 hafta
Kuru hayvan gübresinde	14 gün
Sıvı hayvan dışkısında (kışın).....	6 ay
Toprak yüzeyinde (Sonbahar)...	28 gün
Toprak yüzeyinde (Yaz).....	3 gün
İdrarda.....	39 gün

Hayvanlarınıza şap aşısını yılda 2 defa kampanya dönemlerinde yaptırmayı unutmayınız.

HASTALIĞIN BULAŞMASI VE YAYILMASI

Sığırlarda hastalığa yakalanma riski, koyun ve keçilerden daha yüksektir. Büyük sürüler, tek yetiştirilen hayvanlardan ve küçük sürülerden daha fazla hastalık riski taşırlar.

Bulaşma genel olarak 3 şekilde olur,

- 1-Doğrudan Temas: Hasta ve sağlam hayvanların bir arada bulundurulmasıyla bulaşma,
- 2-Hava Yolu İle Bulaşma: Rüzgar ile hastalık etkeni geniş bir alana yayılabilir.
- 3-Dolaylı Bulaşma:

*İnsanların elleri ve giysileri aracılığı ile bulaşma (celep, hayvan bakıcısı, hayvan sahibi, çiftçiler, misafirler vs.)

*Hastalığın doğal taşıyıcısı olmayan hayvanlar: kedi, köpek, kuşlar, fareler, vs. yoluyla bulaşma,

*Hastalıklı malzemeler (Yem, ot, su, vs.) ve nakil araçları ile bulaşma

*Et ve süt ürünleri ile bulaşma,

Daha ayrıntılı bilgi için:

İl / İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerine müracaat ediniz.

www.giresun.tarimorman.gov.tr